

Erkölc és szexualitás a Monarchiában

Pihenő

A dekadens, polgáriasult királyság hétköznapjainak kedvelt szórakozóhelye volt a „bár” és „táncterem” fedőnevű bordélyház. Ahogy Pepin bácsi mondja: „egy professzor egyszer azt mondta nekem, nem tudtuk megbecsülni a Monarchiát, nem tudtuk megbecsülni a kuplerájokat”,¹ és hozzáfűzi: „a lényeg az volt, hogy pénze legyen az embernek, pénzért mindent megkaphat akkoriban, még szépkisasszonyokat is, ha púpos volt valaki, vagy ha ránehezedett már a vénség, pénzért akkor is gyönyörű lányokat vehetett magának...”²

Ellenkező előjellel a kortárs orvosi szaktekintélyek is elismerik a prostitúció virágzását, ámde figyelmeztetnek a jelenség lelki és fizikai veszélyeire a maguk érdekes, századfordulós gondolataival. Például itt van Ivan Bloch véleménye 1906-ból: „Korunk jelszava: «mulatni», a mely szó magába foglal minden felületes élvezetet, érzéki és szellemi izgalmat, a melyeknek gyors egymásutánban kell következniök, hogy a modern kultúremler érezhesse, hogy ő tulajdonképpen él. Az emberek legtöbbször a mulatás azonos az egymásra halmozódó legfelületesebb érzéki élvezetekkel, a melyek mintegy előkészítő ingerei az éppen olyan röpké, nemtelen nemi aktusnak.”³ Egy másik szakember, Willy Helpach pedig így fogalmaz: „Fiatalembereink túlnyomó részének a szexuális élvezet éppen olyan magától értetődő valami, mint a skat-játék, mint az egyesületi esték, mint a pohár sör”⁴ A legmeghökentőbb összefüggésre végül Ivan Bloch világít rá, mondván; a mértéktelen alkoholfogyasztás a nemi betegségek terjedését vonja maga után, ugyanis italozás után az uraknak még nagyobb kedvük támad a kisasszonyokkal való hancúrozásra.⁵

Pepin bácsiról tudjuk, hogy agglegény volt. Michael Nordau 1903-as munkájában félreértéseket tisztázva kifejti, hogy a legényélet az önmegtartóztatással korántsem azonos, ugyanis „az agglegény a társadalom részéről hallgatolagos beleegyezést nyert arra nézve, hogy az asszonyokkal való nemi érintkezést a hogy és a hol lehet megteremtse. Önző gyönyöreit a társadalom sikereknek nevezi, a melyekért poétikus dicsfény övezi homlokát, és Don Juan szeretetre méltó bűnei irigységgel, sympathiával és titkos csodálkozással vegyes érzelmeket keltenek a társadalomban.”⁶ Pepin bácsi is „sikeres”, és állandóan azzal hanceg, hogy a szinte rácsimpaszkodó hölgyekkel nem tud mit kezdeni. A házasságot azonban - az általa bibliának tekintett könyv; Batista úr nemi egészségügy-tana útmutatása szerint - messze elkerüli. Ha mégis nagyon szorongatják már, hogy mi lesz azzal a mennyegzővel, akkor közli, hogy beteg a mellére, és inkább csak a verseket kedveli, vagy megnyugtítja a hölgyet, hogy a házassághoz nincsenek benne eléggé kifejldve a bűnözési hajlamok.⁷

Ivan Bloch magyarázata a házasságtól való tartózkodásról a századforduló szemléletét kiválóan bemutatja. Szerinte csupán arról van szó, hogy a házasság fő funkciója a társ nemi szolgálata, amely egy idő után unalmassá és kínossá válik.⁸

Pepin bácsi suszter és sörfőző mester-sége, valamint katonáskodása mellett a legjobban hódító képességére, gavallérságára büszke. Persze a hódításban is mindig tartja magát „tanítómestere”, Batista úr tanácsaihoz.⁹ Például csak mértékkel él nemi életet - egészsége óvása érdekében. A századforduló érzéki túlfűtöttségére Bloch is utal, aki szerint kortársai háromszor annyit szeretkeznek, mint amennyit kellene.¹⁰ Pepin bácsi is kedé-

lyesen úgy gondolja, hogy „... a szerény, normális keretek között végzett párosodás, a kējérzetek normálisan végbemenő kiváltása, a nagyon természetes nemi ösztönök normálisan elvégzett kielégítése minden körülmények között kedvezően hatnak az emberre.”¹¹

A hódításhoz azonban ismerni kell az apró kis trükköket, a módszereket a sikerhez. Dr. Bauer nőgyógyász 1920 körül ezeket a módszereket két nagy csoportra osztotta. Az egyik csoportba a fiatalokban a jóbarátoktól eltanult furfangok tartoznak, a másikba a nő lelkének önálló kitapasztalása és ismerete.¹² Pepin és Dr. Bauer is tudják, hogy mindig is az egyik legnagyobb hatású módszer a hölgyeknek való éneklés. Pepin a Jarinek Pospisillel folytatott énekversenyét a következőképpen összegzi: „... és én énekeltem, hogy Nehéz a búcsú, fantasztikus volt, a spinék majd szétszedték a Nemzeti Házat.”¹³ A jelenség magyarázatát ismét Dr. Bauer

adja meg, aki szerint a kellemes külsővel rendelkező férfi esetében a hallási és látási ingerenciák egymást erősítve érik a nőt, aki ezek hatására végképp elveszti a fejét. Ilyenkor a személyiség hatalma nem az emberben, mint ilyenben van, hanem inkább az énekének, a hangjának erotizáló hatásában keresendő.¹⁴

A Monarchia erkölcsi tehát egyrészt nagymértékben romantikusak, másrészt felfedezhető az érzelmekben és a viselkedési formákban bizonyos romlottság, élvhajhászás. Nem véletlen, hogy a bácsi nagy respektussal emlékezik vissza a Monarchia kuplerájaira, hiszen akkor a bordély valóban a közélet egyik színhelye (is) volt, ahol politikusok, városi előljárók találkozhattak katonatisztekkel és gazdag kereskedőkkel.

Hevesi István

Jegyzetek

1. Bohumil Hrabal: *Táncórák idősebbeknek és haladóknak*. Bp., Európa Könyvkiadó, 1969. 10. p.
2. Bohumil Hrabal: *Táncórák idősebbeknek és haladóknak*. Bp., Európa Könyvkiadó, 1969. 8. p.
3. Ivan Bloch: *Korunk nemi élete tekintettel korunk műveltségére*. Bp., Dante kiadó, 1906. 256. p.
4. Bloch, 257. p.
5. Bloch, 269. p.
6. Michael Nordau: *Die konventionellen Lügen der Kulturmenscheit*. 283. p.
7. Bohumil Hrabal: *Táncórák idősebbeknek és haladóknak*. Európa Könyvkiadó, Bp., 1969. 30. p.
8. Hrabal, 57. p.
9. Bloch, 247. p.
10. Hrabal, 24. p.
11. Bloch, 256. p.
12. Bernhard Adam Bauer: *A Nő*. Ford: Fülöp Zsigmond. Bp., Novák kiadó, 1927. [9. kiadás] 630. p.
13. Bauer, 207–208. p.
14. Hrabal, 63. p.